

פעילויות עם ילדים לחופשות הקיץ והחגים הקרבים

מאת איריס גל

מדור זה מנוסח בלשון זכר והוא מיועד לגברים ונשים כאחד

לפניכם מספר רעיונות לפעילויות עם ילדים וילדות בחופשת הקיץ ובכלל. לשם הכנתן של הפעילויות המוצעות במדור נשתמש במלאכות-יד מסוגים שונים: גזירה, ציור, תפירה, מילוי, איסוף חומרים מהטבע, ועוד. חשוב להתאים את המשחק ואופן הכנתו לגיל הילד או הילדה. משחק מסוים עשוי להתאים לגיל הילד, אך הכנתו תגרום לתסכול ולכן מומלץ לפטור אותו מזה. במשחקים אחרים ההכנה היא החלק המהנה ביותר לילד. הפעילו שיקול דעת. את כל המשחקים ניתן לשפר ולשדרג. חלק מהרעיונות מלווים בהצעות כיצד לישמש וחלקם הושארו בגדר רעיון, פתוחים לדמיונכם היצירתי. בהצלחה!

משחק זיכרון

הכנה: גזרו נייר קרטון לבן, עבה ואיכותי ל-30 ריבועים בגודל 7*7 ס"מ. על כל זוג ריבועים ציירו ציור דומה. תוכלו לצייר בצבעי מים, גירים, צבעי שעווה או כל צבע שתמצאו מתאים לעבודה זו. ניתן לארוז את משחק הזיכרון בקופסה שתכינו יחד עם ילדכם (קופסת נעליים קטנה, אריזת קרטון של פסטה וכדומה).

אופן המשחק: ערבבו בעדינות את הקלפים שהכנתם, פרסו את 30 הקלפים בשש שורות וכעת, כל משתתף בתורו יהפוך שני קלפים ויחפש זוגות תואמים. כל המוצא זוג תואם – שומר אותו לידו. המנצח הוא זה שאסף את מספר הזוגות הגדול ביותר.

משחק רביעיות

הכנה: גזרו נייר קרטון לבן, עבה ואיכותי ל-44 מלבנים בגודל 6*9 ס"מ. בחרו נושא/משפחה לכל 4 כרטיסים וציירו אותם. אם הילד יודע לכתוב ולקרוא, הוא יוכל לרשום את המילים ואם לא, ירשום אותן המבוגר (הילד יבין את הציורים). **רביעיות לדוגמה:** משפחה: אבא, אמא, ילד, ילדה; משפחת מלוכה: מלך, מלכה, נסיך, נסיכה; צורות: משולש, ריבוע, מלבן, עיגול; וכן הלאה: עצים, פרחים, סוגי מבנים, חיות ועוד; הכל תלוי בדמיונכם, בעולמכם ובהתאמה לגיל הילדים המשחקים. **אופן המשחק:** מערבבים את הקלפים ומחלקים ארבעה לכל משתתף. את שאר הקלפים מניחים בערימה במהופך כקופה. כל משתתף בתורו מבקש מאחד המשתתפים קלף הנחוץ לו להשלמת רביעייה. אם קיבל את הקלף המבוקש רשאי הוא לבקש נוסף (מכל משתתף אחר), ואם לא קיבל, לוקח קלף מהקופה והתור עובר הלאה. המנצח הוא מי שצבר את מספר הרביעיות הרב ביותר.

השחלת עיגולי בד לקופסה

חומרים: בדי לָבָד בצבעים שונים, חוטים תואמים לצבעי הבד, מספריים, צמר או כותנה למילוי, דבק פלסטי, קופסה עם מכסה. הקופסה האידאלית היא קופסה גלילית ממתכת/פלסטיק כדוגמת הקופסה של פתיתי שיבולת-שועל או שמרי בירה.

הכנה: חיתכו חור עגול במכסה הקופסה בקוטר של כ-3 ס"מ. הדביקו בד לָבָד על הקופסה ועל המכסה שלה באמצעות דבק פלסטי. גזרו עיגולי בד בקוטר של 2.5 ס"מ מבדי לָבָד בצבעים שונים. תפרו כל שני עגולי בד יחד והשאירו מקום למילוי הכדור בצמר או כותנה. מלאו את הבדים התפורים עד שיקבלו צורה עגולה וסגרו לאחר המילוי.

אופן המשחק: השחילו את כדורי הבד הקטנטנים בחור הקופסה.

משוך בחבל לתיוקות

הכנת הקופסה כמו בסעיף הקודם. סרגו חבל עבה מאוד וצבעוני בסריגת-אצבע או במסרגה אחת. אם אינכם יודעים לסרוג פשוט השתמשו בחבל עבה. החבל יכול להיות עשוי משאירות טריקו, צמר או כותנה עבה, ואורכו כמטר וחצי. הניחו את החבל מלופף בתוך הקופסה וסגרו את המכסה כשאתם משאירים את קצה החבל בחוץ. התינוק ימשוך את החבל להנאתו. מטעמים בטיחותיים מומלץ שלא להשאיר תינוק עם החבל ללא השגחה.

דגגי דגגי חכתי

חומרים: בדי לָבָד בגוונים שונים, חוטי רקמה, מספריים, צמר או כותנה למילוי, מגנטים קטנים, עגולים עם חור במרכזם (ניתן לרכוש בכל חנות יצירה או בחנויות של "הכל בשקל") ענף ארוך (כ-70 ס"מ עד מטר) ומעוגל בקצה, חוט כותנה חזק או חוט דייג (אם המשחק מיועד לפעוטות, עדיף חוט שאינו שקוף).

תפירת הדגים: גזרו מבדי הָבָד את גזרת הדג על בד כפול (תרשים 2). אתם מוזמנים להקטין או להגדיל את גזרות הדג. אני ממליצה להכין דגים בשלל סוגים, גדלים וגוונים. לתפירת הדג התחילו בפה, המשיכו לכיוון הזנב ושוב לכיוון הפה. השאירו כס"מ לא תפור למילוי הדג בצמר או כותנה, מלאו את הדג, הניחו מגנט בפה הדג והשלימו את תפירתו. מומלץ לקשט את הדג בעזרת רקמה – עין בכל צד, קשקשים וסנפירים.

הכנת החכה: את החכה נכין מהמקל הארוך. קשטו את החכה בצבעים או לפפו סביבה חוטים. קשרו לענף חוט חזק באורך של כ-70 ס"מ (אורך החוט יושפע מגובהו של הילד). קשרו מגנט לקצה החוט.

אופן המשחק: פרסו על הרצפה בד כחול ופזרו עליו את הדגים. על הילד לנסות לדוג דגים בעזרת החכה. אם יש יותר משחקן אחד, הכינו חכה נוספת.

שקי דגים, קטניות או חול

חומרים: בד כותנה עבה, חוט תפירה, מספריים, דגנים/קטניות או חול למילוי השקים, מעט זרעי לבנדר (להרחקת חרקים ולריח נעים).

אופן ההכנה: גזרו מִלְבָּן מבד כותנה חזק במידות 10*20 ס"מ לשק גדול או 8*16 ס"מ לשק בינוני (זכרו שהשק הגדול כבד ומתאים לילדים מגיל 5-6 ומעלה). תפרו את המלבן על צידו ההפוך בכל 4 צלעותיו והשאירו פתח של 2 ס"מ. הפכו את הבד על צידו היפה ומלאו את השק בדגנים/קטניות והוסיפו זרעי לבנדר. סגרו את הפתח בתפר.

אם בחרתם להכין שקי חול, עליכם להכין כרית פנימית עשויה בד דק, לתפור את צלעותיה, להשאיר פתח של 2 ס"מ, למלא חול דרכו ולסגור היטב. כעת הכינו כרית חיצונית שגדולה ב-1/2 ס"מ לכל צד מהכרית הקודמת. תפרו אותה על צידה ההפוך לאורך 3 צלעותיה, הפכו, הכניסו את שק החול המלא וסגרו היטב את הצלע הרביעית.

בדי משחק

דמיונם של הילדים עשיר מאוד ומגוון, האפשרויות הטמונות בבדים הן רבות ביותר. השתמשו בבדים רכים – משי, גזה, כותנה רכה.

בדי משחק קטנים (50*50 ס"מ) יכולים לשמש נהר (בד בצבע כחול), גזע עץ (בד חום עוטף ענף), מערה, מדורה, דשא ועוד.

בדים במידות גדולות (100*150 ס"מ) יכולים לשמש לבניית מבנים כגון בית ואוהל כאשר תולים אותם מעל מבנה כיסאות או כשפורסים אותם מעל שולחן ושוליהם מגיעים עד לרצפה; כשקים לאיסוף אוצרות; כבגדים ותחפושות במשחקי תפקידים (90*120 ס"מ); כמצע למשחק – כביש למכונית, מסילה לרכבת או נהר לסירות; כבסיס למבנים מקוביות; כאביזרים לבובות – שמיכה, מיטה, מנשא. ויש עוד אפשרויות רבות, כיד הדמיון הטובה. רצועות בד וחבלים ישמשו כחגורה, כתר, סרטים לקשירת הבדים ועוד. גלימה בד משי כחול או אדום במידות 70*70 ס"מ. להכנת הגלימה תפרו במשי מכפלת ברוחב 6 ס"מ פתוחה משני הצדדים. השחילו במכפלת סרט סאטן בעובי 5 ס"מ (יכול להיות כתר או חוט הגלימה). כווצו את הבד והנה לכם גלימה.

קב"ים

קחו שני בולי-עץ מחוררים מלמטה למעלה והשחילו חבל באורך המתאים לגובה הילד. ניתן להשתמש גם בקופסאות שימורים גדולות: חוררו את הפח (לא במרכז כי שם דורכות הרגליים), השחילו חבל בחור וקשרו את קצהו כך שייעצר בפנים הקופסה, כשהקצה השני אמור להגיע לידי הילד. שימו-לב ששני החבלים שווים באורכם. הילד ידרוך עם כפות רגליו על כל בול-עץ/קופסת שימורים, יאחז בחבל ויצעד.

איסוף אוצרות מן הטבע

נצא אל הטבע או הגינה ונאסוף את האוצרות הרבים שמחכים לנו שם. נאסוף ענפים ובולי-עץ – השימוש בהם מגוון, דמיון הילדים הוא אינסופי והענפים ישמשו בכל משחק כחפץ שונה. ענף מעוקל ישמש כחכה, גשר למכונית או חרב; בול-עץ קטן שעומד על הקרקע ביציבות ישמש כרמזור, עץ או בעל חיים. אפשר לחתוך בולי-עץ גדולים לחתיכות קצרות יותר שימשו כקוביות משחק (לאחר ליטוש). אפשר לאגד את כל בולי-העץ והענפים בסלסלה מתאימה.

בסלסלות נוספות נאסוף אצטרובלים, בלוטים, צאלונים (נראים כמו חרוב ענקי), קליפות עץ אורן או אקליפטוס, צדפים, פירות עץ יבשים – כל אלו יצטרפו למשחקים רבי הדמיון של הילד.

בצק לפלסטלינה

חומרים: 2 כוסות קמח, 2 כוסות מים, 1/2 כפית מלח, 4 כפות שמן, 2 כפות קרם טרטר. * מבשלים הכל יחד בסיר ומקררים. לאחר שהקרר מוסיפים מעט צבע מאכל ומערבבים. לשמור במקרר בקופסאות אטומות, ממוין לפי גוונים.

* קרם טרטר הוא תוצר לוואי של יין, מוסיפים אותו לממתקים וגלידה לקבלת תערובת "קרמית" יותר ולחלבונים לפני הקצפה, לקבלת קצף יציב יותר. בדרך כלל הוא נמצא על מדף התבלינים בסופר (מאתר ynet).

וממש בקצרה – רעיונות נוספים

להלן מספר רעיונות העשויים לשמש לכם כהשראה לפעילויות נוספות. חלק מהרעיונות מלווים בהסברים מפורטים כיצד לממשם, רעיונות אחרים משאירים פתח ליצירתיות שלכם.

תיאטרון בובות

מכינים יחד בובות (אפשר גם בובות אצבע) מבד, נייר או כל חומר אחר הבא ליד. ממציאים ביחד עלילה שתתאים לבובות ומציגים מאחורי מסך (אפשר לחבר 2 כיסאות שעליהם פרוס בד).
הכנת הבובות: ציירו את הדמויות מן העלילה שבחרתם להציג, צבעו אותן וגזרו לפי קו-המתאר שלהן. כעת הדביקו את גבה של הדמות למקל (אפשר שיפוד מעץ) והרי לכם בובת תיאטרון.

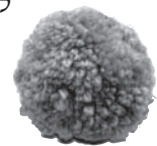

הכנת נרות

המיסו בסיר שאינכם צריכים נרות ישנים (גם כאלו שכבר הדלקתם). צקו את השעווה במיכלים בגדלים שונים (קופסאות פלסטיק, קוטג', גליל נייר טואלט, קרטון חלב וכדומה). במרכז המיכל הניחו פתיל (ניתן להשיג בכל חנות יצירה) והנה קיבלתם נרות חדשים. ניתן לטפטף שמן אֶתְרִי לשעווה ליצירת ארומה נעימה בעת הדלקת הנר. בתמונה: נר קרח – צקו את השעווה על קוביות קרח לתוצאה מיוחדת במינה!

הכנת פונפונים מצמר

לוקחים קרטון וחותכים שתי טבעות זהות בגודלן. מניחים אותן זו על זו וקושרים חוט צמר/כותנה. מלפפים את החוט דרך החור, פנימה והחוצה. אפשר להחליף חוטים באמצע כדי ליצור גיוון בצבעים. כשהחור נהיה קטן מכדי להכניס בו צמר נוסף, קושרים את החוט וגוזרים את קצהו. כעת גוזרים את הצמר שבין שני עיגולי הקרטון וקושרים חוט במרכז (בין שני הקרטונים). שולפים את שני עיגולי הקרטון ויש לנו פונפון!

הכנת מוֹבֵּיל מיוחד

אפשר להכין מוֹבֵּיל מאין-סוף חומרים. מקלות קינמון ארוכים או ענפים יפים שאספתם ישמשו כבסיס המוֹבֵּיל, וממנו ירדו חוטים שבהם חרזתם מה שידכם משגת: חומרים מהטבע כמו אצטרובלים, בלוטים, ענפים, צדפים ולעיטור – חרוזי קריסטל.

הכנת חותמות

אוספים עלים, צובעים בגואש ומהעלים יוצרים חותמות על נייר.

סוס מטאטא
מקל מטאטא קצר, לחבר לו ראש סוס תפור וממולא או פשוט בד קשור לקצה המטאטא.

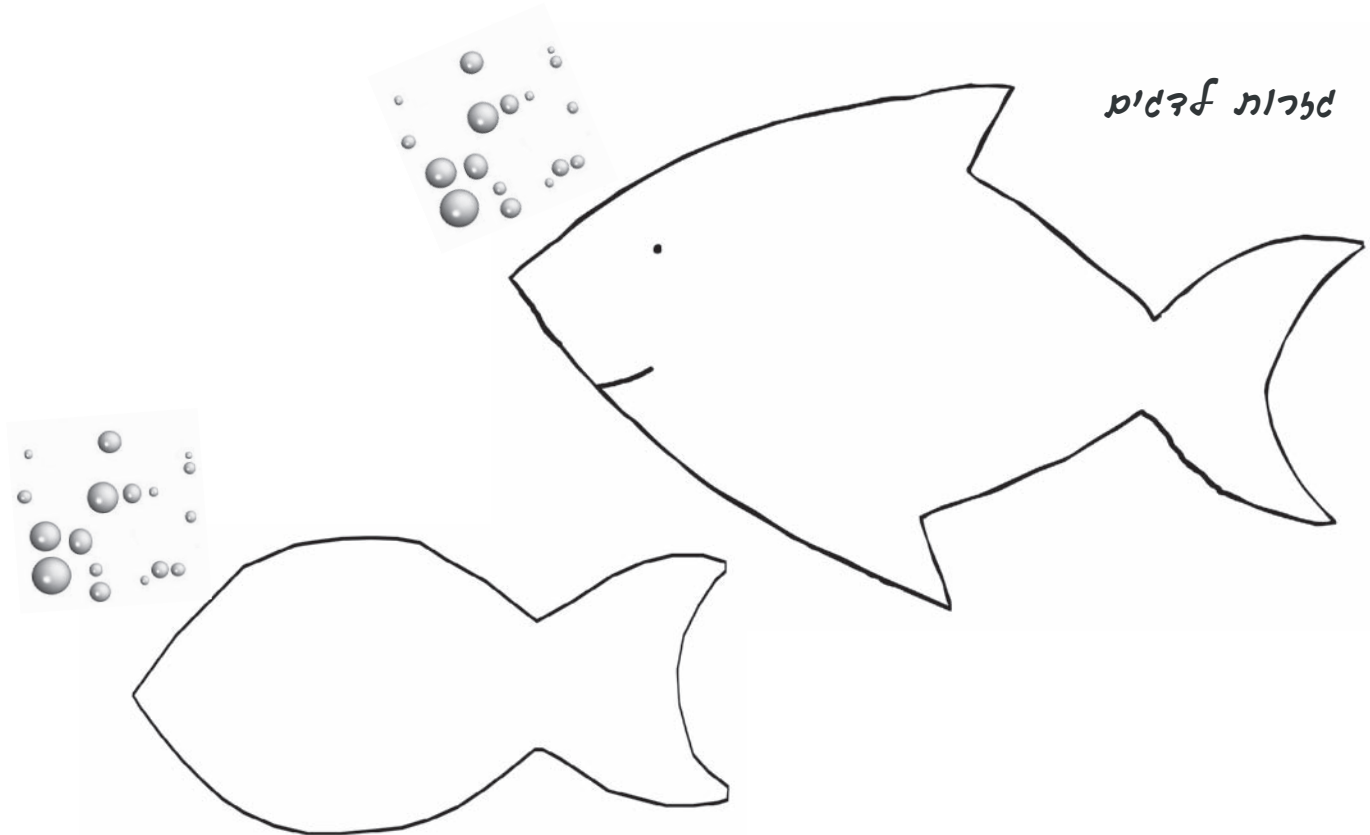
איסוף מקלות קרטיבים
אפשר ליצור מהם אינ-סוף דברים (כסא, סולם, בית, מוביל).

טפטופי נרות
קחו בקבוק זכוכית ריק או צנצנת וטפטפו עליהם שעוות-נרות בצבעים שונים. תוכלו להשתמש במה שיצרתם כאגרטל לפרחים או כמעמד לצבעים.

בניית שובך
לוקחים קופסה גדולה מעץ עם פתח בצד. ניתן גם ללכת עם הילד לנגריה ולבנות ביחד עם הנגר. הניחו בשובך לחם או זרעונים, תלו על עץ מחוץ לבית וחכו לציפורים.

ארוחת ערב משפחתית מיוחדת
לארוחה סינית הכינו שולחן ערוך בסגנון סיני, התלבשו והתאפרו בהתאם. לקינוח אל תשכחו לאפות עוגיות מזל עם פתקים שהכנתם מראש.
ארוחת קינוחים – לכל מנה הכינו קינוח שאחד מבני הבית הכי אוהב. כל אחד יגיש בתורו את המנה שבחר. ולקינוח – קינוח!
ארוחת אבירים – אפו עוף שלם בתנור, תוספות עשירות והגישו לאבירים. אבירים, כמובן, אוכלים בלא מזלג וסכין... אתם מוזמנים לספר לנו על ארוחה מיוחדת שהכנתם, בליווי תמונה למדור "מכתבים למערכת".
לבריאות ובתיאבון!

תודה מיוחדת לליך דוד וליאת גורדון על עזרתן ולחרות זהבי בת ה-9 על הציורים הנהדרים למשחק הזיכרון

איריס גל בוגרת סמינר לחינוך ולדורף בהרדוף, נשואה לאמיר ואמא לניתאי, מדריכת הנקה, חברת מערכת אדם עולם